

Yliopistojen profiloitumisen
vahvistaminen kilpaillulla rahoituksella

Profi 5 -haun hakuilmoitus

20.9.–15.11.2018

SUOMEN AKATEMIA

Suomen Akatemia rahoittaa korkealaatuista, vastuullista ja vaikuttavaa tutkimusta, edistää tieteen uudistumista ja toimii tiedepolitiikan asiantuntijaorganisaationa. Akatemian tutkimusrahoitus perustuu avoimeen kilpailuun ja hakemusten riippumattomaan vertaisarviointiin.

Akatemia edistää tutkimuksen kansainvälisyyttä ja hyvää tieteellistä käytäntöä. Rahoituksen edellytyksenä on, että tutkija ja suorituspaikka ovat sitoutuneet noudattamaan Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeita.

Vuonna 2018 Akatemia rahoittaa tutkimusta 444 miljoonalla eurolla. Akatemia saa osan tutkimusrahoitukseen käyttämistään varoista veikkausvoittovaroista (70,7 milj. euroa v. 2018).

Lisää tietoa Akatemiasta on verkkosivuilla www.aka.fi.

Yliopistojen profiloitumisen vahvistaminen kilpaillulla rahoituksella Marraskuun 2018 (Profi 5) haun hakuilmoitus

Haku on auki verkkoasioinnissa 20.9.–15.11.2018.

Rahoitus toteutuu edellyttäen, että eduskunta päättää kohdentaa Suomen Akatemialle hakuun tarvittavan rahoituksen valtion talousarviossa vuodelle 2019.

Tavoite

Rahoitusmuodon tarkoituksena on tukea ja nopeuttaa yliopistojen strategioiden mukaista profiloitumista tutkimuksen laadun kehittämiseksi. Rahoitusta voidaan myöntää yliopiston oman strategiansa pohjalta valitsemien tutkimuksen profiloitumisalueiden tasoa nostaviin toimiin. Vuoden 2018 (Profi 5) haussa erityistä huomiota kiinnitetään yliopistojen väliseen strategiseen työnjakoon ja yhteistyöhön sekä profiloitumiseen kytkeytyviin poisvalintoihin. Rahoitus on tarkoitettu kaikille tieteen ja taiteen aloille.

Rahoitusmuodolla tuetaan myös suomalaisten yliopistojen strategisen yhteistyön syventämistä keskenään sekä ammattikorkeakoulujen, tutkimuslaitosten, sairaanhoitopiirien ja muiden toimijoiden kanssa sekä eri toimijoiden vastuiden selkeyttämistä. Tehostetun työnjaon ja yhteistyön tuloksena syntyvien alueellisten ja temaattisten osaamiskeskittymien toimintaan voi myös osallistua yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoita.

Käsitteiden määrittely

Profiloitumisalue on tutkimusalue, jota yliopisto aikoo kehittää strategiansa mukaisesti. Se on tarkoin valittu osa yliopiston tutkimusalakokonaisuudesta.

Profiloitumisalueet voivat olla

- olemassa olevia, korkeatasoisia tutkimusaloja
- nousevia aloja, joilla voidaan saavuttaa korkea taso
- uusia aloja, joilla on runsaasti potentiaalia.

Profiloitumistoimi on se toimi, jolla yliopisto aikoo kehittää valittua profiloitumisaluetta. Samaa aluetta voi eri vuosina kehittää usealla toimella.

Profiloitumistoimet voivat kohdistua seuraaviin alueisiin:

- profiloitumisalueeseen, joka liittyy ensimmäisessä, toisessa, kolmannessa ja/tai neljännessä profiloitumishaussa rahoitettuun alueeseen, mutta jota aiotaan kehittää uudella toimella
- profiloitumisalueeseen, joka ei saanut rahoitusta ensimmäisessä toisessa, kolmannessa ja/tai neljännessä profiloitumishaussa
- uuteen profiloitumisalueeseen.

Hakija ja rahoitus

Rahoitus on määräaikaista. Rahoitusta hakevat yliopistot, kukin yliopisto yhdellä hakemuksella. Hakuun ei voi jättää konsortiohakemuksia.

Yliopistojen välisen strategisen yhteistyön ja työnjaon edistämiseksi yliopisto voi verkkoasioinnissa antaa valtuuden myös muiden yliopistojen henkilöille nähdä oman yliopiston valmisteluvaiheen hakemus. Valtuutuksen käytöstä päättää kukin yliopisto itse. Valtuutus on käytettävissä myös yliopiston oman työskentelyn tukemisessa, sillä esimerkiksi budjettiosuuden valmisteluun voi myöntää valtuuden käsitellä hakemusta tietyille henkilöille. Valtuutusta on siis kahdenlaista: nähdä valmisteluvaiheen hakemus verkkoasioinnissa tai käsitellä sitä. Valtuutus nähdä valmisteluvaiheen hakemus voidaan antaa yhtä aikaa kuinka monelle henkilölle tahansa. Valtuutukselle määritetään aikaikkuna.

Jos profiloitumisalueella on yliopistojen välistä strategista työnjakoa ja/tai yhteistyötä, kunkin yliopiston tulee hakemuksensa toimintasuunnitelmassa kuvata osuutensa, vaikkei hakisikaan alueelle Akatemian rahoitusta Profi 5 -haussa.

Profi 5 -haussa on varauduttu rahoittamaan yliopistojen tutkimuksen profiloitumisen edistämiseen liittyviä toimia yhteensä 50 miljoonalla eurolla.

Profiloitumisen rahoituksessa sovelletaan kokonaiskustannusmallia. Akatemian rahoitus on 100-prosenttista, joten yliopistolta ei edellytetä omarahoitusosuutta Akatemian rahoituksessa.

Valtionavustus ei voi olla päällekkäistä. Aloitetun Profi-toimen rahoitusta voidaan kuitenkin jatkaa toisella Profi-rahoituksen myöntöpäätöksellä. Esimerkiksi samalle henkilölle voidaan maksaa palkkaa eri Profi-rahoituksen myönnoistä tai yliopiston perusrahoituksesta esim. opetustehtävän hoitamista varten. Palkkaa ei voida kuitenkaan maksaa samaan aikaan, päällekkäin.

Haussa rahoitetaan tutkimusinfrastruktuurien kuluja vain, jos infrastruktuuri on pääasiassa omassa käytössä oleva ns. paikallinen tutkimusinfrastruktuuri. Akatemian keskeinen kansallisten ja kansainvälisten tutkimusinfrastruktuurien rahoitusmuoto on tutkimusinfrastruktuurikomitean myöntämä FIRI-rahoitus. Akatemia ei myönnä päällekkäistä tutkimusinfrastruktuurien rahoitusta.

Rahoitus myönnetään hakemuksen toimintasuunnitelmassa kuvattuihin profiloitumistoiimiin. Rahoituksesta ei makseta ennakoita.

Rahoituksen käyttämisessä noudatettavat yksityiskohtaiset, vuosittain tarkistettavat yleiset ehdot ja ohjeet ovat Akatemian verkkosivulla kohdassa [Rahoituksen käytön ehdot](#).

Hakemusten arviointi

Hakemukset arvioidaan kansainvälisessä asiantuntijapaneelissa. Yliopiston johdolla on mahdollisuus vuorovaikutukseen paneelin puheenjohtajan kanssa 15.–16.1.2019. Yliopiston johto kutsutaan asiantuntijapaneelin haastatteluun 13.–14.2.2019 välisenä aikana.

Toimintasuunnitelmien arvioinnissa huomiota kiinnitetään erityisesti suunnitelman tavoitetasoon, toteuttamiskelpoisuuteen ja selkeyteen. Asiantuntijapaneelissa käytössä oleva arviointilomake löytyy Akatemian verkkosivuilta kohdasta [Ohjeet ja lomakkeet](#). Arviointikysymyksiin on hyödyllistä tutustua hakemusta laadittaessa. Arvioinnissa annetaan kokonaisarvosanan lisäksi oma arvosana yliopistojen profiloitumisalueiden väliselle strategisen tason työnjaolle ja yhteistyölle. Asiantuntijapaneeli asettaa hakemukset paremmuusjärjestykseen.

Rahoituskausi

Rahoituskausi alkaa aikaisintaan 1.4.2019 ja päättyy viimeistään 31.8.2023.

Seuranta ja raportointi

Hakemuksesta tehdään yksi päätös ja yliopistot raportoivat päätöskohtaisesti. Varojen käytöstä sekä profiloitumistoimien edistymisestä raportoidaan Akatemialle noudattaen dokumenttia [Rahoituksen käytön ehdot](#).

Akatemia raportoi varojen käytöstä opetus- ja kulttuuriministeriölle.

Hakemus

Hakemus sisältää verkkoasioinnin hakulomakkeen sekä toimintasuunnitelman, jonka on oltava hakuilmoituksen ohjeen mukainen.

Verkkoasioinnin hakulomakkeen kustannusarvioon merkitään vain Akatemialta haettava rahoitus eriteltynä menolajeittain. Kustannusarvio tulee laatia noudattaen valtion talousarvion vuosieriä (2019: 10 %, 2020: 10 %, 2021: 20 %, 2022: 40 %, 2023: 20 %).

Toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelman enimmäispituus liitteineen on 30 sivua ja sen tulee olla englanninkielinen. Enimmäispituutta ei saa ylittää.

Hakemusten lisäksi Akatemia toimittaa asiantuntijapaneelille yliopiston tunnusluvut vuonna 2017 (lähde Vipunen), bibliometrisen analyysin yliopistojen julkaisutoiminnasta 2000-luvulla sekä kuvaukset yliopistouudistuksesta 2010, Suomen tutkimusjärjestelmästä ja yliopistojen rahoitusmallista, yhteenvedon Suomen tieteen tilasta, Tutkimusinfrastruktuurien strategia ja tiekartta -raportin sekä yliopistokohtaiset tutkimusinfrastruktuuripäätökset vuodesta 2013 lähtien.

Toimintasuunnitelma laaditaan noudattaen seuraavaa ohjeistusta. Taulukot 1–2 laaditaan annetun pohjan mukaisesti.

1. Yliopiston yleiskuvaus

- Lyhyt kuvaus yliopiston strategian painopisteistä
- Taulukko 1: yhteenveto yliopiston strategian mukaisista profiloitumisalueista ja arvio niiden rahoituksesta vuosina 2015–2023

2. Kuvaus jokaisesta profiloitumisalueesta, johon rahoitusta haetaan alla olevan ohjeen mukaan

Profiloitumisalueen nimi

- Millä perustein alue on valittu strategiseksi ja miten se kytkeytyy yliopiston strategiaan?
- Miten alue liittyy muihin yliopiston profiloitumisalueisiin?
- Millainen on profiloitumisalueella tehtävän tutkimuksen lisäarvo muihin kotimaisiin yksikköihin verrattuna?
- Miten avoimen tieteen toimet alueella tukevat profiloitumista ja tutkimuksen tason nousua?

Tutkimuksen kansainvälinen taso profiloitumisalueella

- Mikä on profiloitumisalueen nykyinen taso?

- kuvaus vuodesta 2015 alkaen toteutetuista tutkimuksen tason nousua edistävästä toimista, jotka ovat oleellisesti vaikuttaneet tämän profiloitumisalueen tutkimuksen nykyiseen tasoon
  - lyhyt kuvaus profiloitumisalueen keskeisistä tutkimusaiheista
  - top 5 julkaisua, joissa yliopistossa työskentelevät profiloitumisalueen tutkijat ovat kirjoittajina
  - nykyiset vastuulliset johtajat (PI) noudattaen mallia *Maija Virtanen, Professor of General History, Department of Philosophy, History, Culture and Art Studies, Field: ancient and medieval cultures*
  - keskeisten henkilöiden osaaminen profiloitumisalueella
  - tutkimusympäristö
- Tavoiteltava taso
    - Millaiselle kansainväliselle tasolle tähdätään?
    - Kuinka suuri lähtökohtaan nähden on tason muutos?
    - Missä aikataulussa tavoiteltu taso on tarkoitus saavuttaa?
  - Toimet, joilla tavoiteltavaan tasoon päästään
    - henkilöstö, kannusteet, tutkimusympäristö, johtaminen
    - Mihin toimiin haetaan rahoitusta tässä haussa?

Yliopistoja kannustetaan sisällyttämään suunnitelmiinsa myös toimia vaarassa olevien tutkijoiden tukemiseksi.

- Miten varmistetaan tutkimuksen uudistuminen?

Lyhyt kuvaus siitä, miten yliopisto seuraa tutkimuksen tason nousua, profiloitumistoimien etenemistä ja vaikuttavuutta sekä seurannan keskeiset tulosindikaattorit; lisäksi kuvaus toteuttamisen riskeistä ja riskinhallinnasta

Voimavarat

- Taulukko 2: arvio profiloitumisalueen henkilöresursseista vuosina 2015–18 ja Profi 5 - haun rahoituskaudella 2019–23 (htv)
- Arvio pitkäaikaisista kustannusvaikutuksista (M€). Miten kustannukset katetaan profiloitumisrahoituksen päätyttyä?

Strategisen tason työnjako ja yhteistyö yliopistojen kesken profiloitumisalueella, johon yliopisto hakee nyt rahoitusta; huom.! arvioinnissa oma arvosana.

- Kuvaus strategisen tason työnjaosta ja yhteistyöstä profiloitumisalueella, johon hakijayliopisto itse tai yliopisto, jonka kanssa hakijayliopisto kehittää ja syventää työnjakoa ja yhteistyötä, hakee rahoitusta. Hakijayliopiston tilanteesta riippuen yliopisto kuvaa kohdan A lisäksi tarvittaessa kohdan B siten, että työnjaon ja yhteistyön pohjautuminen yliopistojen strategioihin sekä tämän toiminnan tuottama tuki profiloitumiselle käy ilmi. Maksimipituus on yksi sivu per hakijayliopiston profiloitumisalue.
- A) kuvaus yliopistojen keskinäisestä työnjaosta ja yhteistyöstä profiloitumisalueella, johon hakijayliopisto hakee nyt profiloitumisrahoitusta ja jossa myös siihen liittyviin profiloitumisalueisiin yksi tai useampi yliopisto hakee rahoitusta tässä haussa

- B) kuvaus yliopistojen keskinäisestä työnjaosta ja yhteistyöstä profiloitumisalueella, johon hakijayliopisto hakee nyt profiloitumisrahoitusta, mutta siihen liittyviin profiloitumisalueisiin mikään muu yliopisto ei hae rahoitusta tässä haussa

Strategisen tason työnjaon ja yhteistyön perusteltu kuvaus muiden toimijoiden kanssa

- Profiloitumisalueen työnjako ja yhteistyö suomalaisten ammattikorkeakoulujen, tutkimuslaitosten, sairaanhoitopiirien ja muiden toimijoiden kanssa
  - Yliopiston strategisten valintojen ja poisvalintojen merkitys osaamis pohjaisen kasvun ja muiden yhteiskunnan tarpeiden kannalta
  - Yhteistyö ja tiedon välittäminen elinkeinoelämän ja muun yhteiskunnan kanssa.
3. Kuvaus yliopistojen keskinäisestä strategisen tason työnjaosta ja yhteistyöstä profiloitumisalueilla, joihin hakijayliopisto ei itse hae nyt profiloitumisrahoitusta, mutta siihen liittyviin profiloitumisalueisiin yksi tai useampi yliopisto hakee rahoitusta tässä haussa

Hakemuksen jättäminen, vireilletulo ja päätöksenteko

Yliopistojen nimeämät toimivaltaiset henkilöt jättävät hakemukset Suomen Akatemian verkkoasiointiin ja antavat verkkoasiointissa suorituspaikan sitoumukset. Hakemuksen voi laatia ja jättää aikaisintaan 20.9.2018 ja viimeistään määräaikaan 15.11.2018 klo 16.15 mennessä.

Akatemian hallituksen nimeämä jaosto päättää rahoituksesta toukokuussa 2019.

Rahoituspäätöksiä valmisteltaessa ja tehtäessä otetaan huomioon asiantuntijapaneelin antamat yleisarvosanat sekä arvosanat työnjaosta ja yhteistyöstä sekä hakemusten paremmuusjärjestys. Paneelin antamien arvioiden lisäksi otetaan huomioon haettavan rahoituksen suhde suunniteltuihin profiloitumistoimiin ja yliopiston tutkimusrahoituksen kokonaisuuteen sekä aiempien Profi-myöntöjen väliraportit jo rahoitettujen profiloitumistoimien edistymisestä.

Lisätiedot

- ylijohtaja Riitta Maijala, p. 029 533 5002
- tiedeasiainneuvos Anne Heinänen, p. 029 533 5021
- tiedeasiantuntija Helena Vänskä, p. 029 533 5036
- tiedeasiantuntija Outi Ala-Honkola, p. 029 533 5029
- rahoituspäällikkö Sirpa Nummila (talousasiat), p. 029 533 5081

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@aka.fi.